

SUNDHEDS- OG OMSORGSUDVALGETS

STUDIETUR TIL HOLLAND

September 2026

SUNDHED OG OMSORG
Aarhus Kommune

Hvorfor Holland?

Holland er et relevant land at besøge, fordi landet på mange områder minder om Danmark. Der er tale om et sammenligneligt vestligt velfærdssamfund, som ligesom Danmark står over for en række af de samme udfordringer på ældre- og sundhedsområdet.

Både Danmark og Holland oplever en aldrende befolkning, som medfører et stigende behov for pleje og omsorg. Samtidig er der udfordringer med at rekruttere og fastholde medarbejdere i ældreplejen og sundhedssektoren. Det skaber et behov for at tænke nyt i forhold til, hvordan fremtidens velfærd kan tilrettelægges og leveres.

Derudover fylder mangfoldigheden både i det danske og hollandske samfund. Der er stor diversitet blandt både borgere og medarbejdere i sundheds- og omsorgssektoren, hvilket stiller krav til, hvordan pleje, omsorg og sundhedstilbud tilrettelægges, så de imødekommer forskellige behov og forudsætninger. Erfaringer fra Holland kan derfor også bidrage med inspiration til, hvordan man arbejder med mangfoldighed og sikrer lige adgang til relevante sundheds- og omsorgstilbud.

Holland har de seneste år haft et øget fokus på forebyggelse, velfærdsteknologi og løsninger, der understøtter, at ældre kan klare sig længst muligt i eget hjem. Samtidig er der fokus på, hvordan man kan håndtere de stigende udgifter til langtidspleje og manglen på arbejdskraft i sektoren.

Det gør Holland interessant i en dansk og aarhusiansk sammenhæng. Landet arbejder med nogle af de samme problemstillinger, som også fylder i Danmark, og har derfor erfaringer med forskellige løsninger, som kan være relevante at undersøge nærmere.

Samtidig er det bemærkelsesværdigt, at de to lande ikke er ens. En væsentlig forskel er den rolle, som familien og de pårørende spiller i omsorgen for ældre og plejekrævende familiemedlemmer. I Holland er der traditionelt en større forventning om, at pårørende bidrager til omsorgen. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med forskelle i familiemønstre og arbejdsmarkedstilknytning, hvor en relativt stor andel af kvinder arbejder på deltid eller står uden for arbejdsmarkedet.

Forskellene gør studieturen mindst lige så interessant som lighederne. Formålet er derfor ikke alene at se på, hvad Holland gør godt, men også at undersøge, hvordan deres løsninger fungerer i en anden samfundsmæssig og organisatorisk kontekst, og hvad der eventuelt kan overføres til Aarhus Kommune.

Studieturen har dermed givet Sundheds- og Omsorgsudvalget konkrete erfaringer og inspiration til, hvordan fremtidens ældrepleje kan udvikles, særligt i forhold til de udfordringer, som Aarhus Kommune står over for med en aldrende befolkning, rekruttering af medarbejdere og et ønske om at understøtte ældre i at leve et selvstændigt liv længst muligt.

Udvalgets forberedelse til studieturen

Som led i forberedelsen til studieturen har Sundheds- og Omsorgsudvalget deltaget i relevante oplæg som forberedelse til studieturen. Oplæggene har haft fokus på Hollands sundhedsvæsen samt landets tilgange til forebyggelse, ældrepleje og demensområdet.

Udvalget indledte forberedelserne på udvalgsmødet den 2. september 2026, hvor der blev afholdt et onlineoplæg ved Health & Life Science Advisor ved den danske ambassade i Haag Simone van de Weijer om det hollandske sundhedsvæsen.

Oplægget gav udvalget et overblik over organiseringen af ældreplejen i Holland og civilsamfundets rolle samt indblik i, hvilke initiativer der er iværksat for forebygge sundhedsproblemer blandt borgerne.

På udvalgsmødet den 16. september 2026 fortsatte forberedelserne med et onlineoplæg ved ældrechef Kirsten Vie Madsen og demensfaglig sygeplejerske Annette Søby fra Svendborg Kommune.

Oplægget havde fokus på Svendborg Kommunes erfaringer med at omsætte idéerne bag den hollandske demenslandsby The Hogeweyk til en dansk kontekst. Der blev blandt andet sat fokus på erfaringer, fagligheder samt visionerne med at skabe et miljø, der i højere grad tager udgangspunkt i menneskers liv og behov frem for deres demensdiagnose.

Programmet til studieturen er udarbejdet i samarbejde med den danske ambassade i Haag.

DANMARK I NEDERLANDENE
Udenrigsministeriet

Udarbejdet af Ledelsesbetjeningen i Sundhed og Omsorg, oktober 2026, sek@mso.aarhus.dk

Søndag den 27. september

Sundheds- og Omsorgsudvalget ankom til Haag søndag sidst på eftermiddagen med henblik på at have to hele dage til studiebesøg og faglige aktiviteter i Holland.

Efter ankomsten blev studieturen indledt med en guidet cykeltur i det centrale Haag. Cykelturen gav udvalget mulighed for at få et første indtryk af byen og den lokale kontekst, inden det faglige program begyndte.

Dagen blev afsluttet med en fælles middag på restaurant Basaal, hvor udvalget havde mulighed for at samle op på dagens indtryk og forberede sig på det faglige program for de følgende dage.

Mandag den 28. september

Buurtzorg

Om mandagen var udvalget til oplæg hos administrerende direktør for Buurtzorg International Thiis de Blok.

Buurtzorg, som betyder "nabolagspleje", er en privat organisation, der har udviklet en hollandsk model for hjemme- og sygepleje baseret på små, selvstyrende teams på op til 12 medarbejdere. Modellen har fokus på høj faglig autonomi, begrænset bureaukrati og en enkel støttefunktion med coaches og central administration. Aarhus Kommune har siden 2023 arbejdet med selvstyrende teams inspireret af Buurtzorg. Formålet er at skabe mere fleksible forløb for borgerne, øge medarbejdertilfredsheden, reducere sygefravær og styrke kontinuiteten i plejen. Derudover er Buurtzorg imod tværfaglige teams, modsat Aarhus Kommune. Buurtzorg er monofaglige, da det er kun sygeplejersker der er ansatte. De leverer hjemme- og sygepleje, men ikke praktisk hjælp, som håndteres af separate leverandører.

Oplægget gav indsigt i de erfaringer og læring, der er opnået gennem arbejdet med at udbrede og tilpasse Buurtzorg-modellen i Danmark, samt en gennemgang af deres initiativer inden for bolig, kommunal omsorg og mental sundhed.

"Jeg tror jeg gik ind til det med en skepsis, men jeg synes faktisk det var enormt inspirerende."

Albert Rosenkrantz Conradsen, Næstformand for Sundheds- og Omsorgsudvalget

"Buurtzorg leder noget anderledes end os. De siger, at ledelse er unødvendigt. Og vi snakker hele tiden om nødvendig ledelse. Så der er noget, jeg gerne vil vide mere om."

Jens Bejer Damgaard, Forvaltningschef for Pleje og Rehabilitering

CycleOn

Herefter var udvalget til præsentation af projektet CycleOn. CycleOn (Doortrappen) er et hollandsk initiativ med målet om at hjælpe ældre med at cykle sikkert og aktivt så længe som muligt. Programmet kombinerer sund aldring, mobilitet og faldforebyggelse gennem blandt andet cykeltræning, rådgivning om cykler og elcykler, balance- og styrketræning samt lokale cykelaktiviteter.

Baggrunden for initiativet er, at cykling styrker ældres sundhed, selvstændighed og sociale deltagelse, men samtidig indebærer en øget risiko for ulykker. Derfor arbejder programmet med både forebyggelse, oplysning og kompetenceudvikling blandt ældre, så de kan blive på cyklen helt indtil, de fylder 100 år. Programmet gennemføres i samarbejde mellem myndigheder, kommuner og relevante organisationer og fremhæves ofte som et godt eksempel på tværsektorielt samarbejde mellem sundheds-, trafik- og ældreområdet. Oplægget gav indsigt i konceptets målsætninger, aktiviteter og resultater.

Plejehjemsorganisation Laurens

Sidst på dagen var udvalget på besøg ved plejehjemsorganisationen Laurens – lokation De Beukelaar. Laurens er en af de største pleje- og omsorgsorganisationer i Rotterdam og arbejder med at skabe selvstændige og meningsfulde liv for ældre gennem blandt andet hjemmepleje, rehabilitering og plejehjemsomsorg.

Plejehjemmet De Beukelaar har en multikulturel profil og tilbyder omsorg til mennesker med demens. Medarbejderne arbejder kultursensitivt, og beboerne mødes med respekt for deres kulturelle identitet, livssyn og traditioner. Plejehjemmet er organiseret i små boenheder med otte beboere, som deler fællesarealer, men har egen lejlighed.

Besøget gav særligt inspiration til, hvordan kulturel mangfoldighed kan tænkes aktivt ind i Aarhus Kommunes plejehjemsomsorg og bidrage til trivsel, tryghed og livskvalitet for beboerne.

”Jeg hæfter mig ved, at personcentreret omsorg, som også er en tilgang vi bruger i Aarhus, er en forudsætning for at kunne arbejde på kulturel-sensitiv måde, altså at sætte fokus på det hele menneske, og forstå hvilken kulturel og religiøs baggrund borgeren kommer med som værende vigtig for at have sådan nogle tilbud her.”
Christian Boel, Direktør for Sundhed og Omsorg

”Vi har i udvalget snakket længe om at indføre profilplejehjem. Så det er vildt spændende at se hvordan det fungerer og høre om udfordringerne, og hvad man kan blive bedre til. Så når vi kaster os ud i det, kan vi få det bedst mulige resultat.”
Jeppe Ulrich Lomholt, Udvalgsmedlem

Tirsdag den 29. september

The Hogeweyk

Tirsdag startede udvalget med at besøge demenslandsbyen The Hogeweyk. The Hogeweyk er verdens første demenslandsby (2009) og et alternativ til traditionelle plejehjem. Landsbyen er indrettet som et lille lokalsamfund med boliger, butik, café og grønne områder, hvor mennesker med svær demens kan leve et så normalt og meningsfuldt hverdagsliv som muligt. Tilgangen bygger på personcentreret omsorg med fokus på autonomi, identitet og livskvalitet.

Besøget på The Hogeweyk gav deltagerne en introduktion til demenslandsbyens koncept og tilgang til demenspleje. Udvalget blev vist rundt i området, observerede hverdagslivet, og fik en præsentation af de bærende principper bag The Hogeweyk Care Concept samt dialog om erfaringer, læringspunkter og perspektiver for anvendelse i Danmark.

Aarhus Kommune har allerede erfaringer med demensspecialiserede tilbud på Skovvang. Besøget på The Hogeweyk gav inspiration til, hvordan man kan arbejde endnu mere socialt og helhedsorienteret med demens gennem små lokalsamfund og inkluderende miljøer, der understøtter beboernes tilknytning til samfundet.

Smarthouse Amsterdam

Smarthouse Amsterdam er et offentligt-privat partnerskab, hvor studerende, undervisere, sundhedsprofessionelle og borgere samarbejder om at lære, hvordan teknologi som robotter, intelligente sensorer og e-sundhedsløsninger kan anvendes på en praktisk og personlig måde inden for ældreområdet. Målet er både at hjælpe borgere med at leve længere i eget hjem og at forberede studerende på en sundhedssektor, der i stigende grad præges af teknologi.

Den fuldt teknologisk udstyrede demonstrationsbolig er indrettet, så den fremstår realistisk og hjemlig. Udvalget fik mulighed for at prøve de såkaldte GERT-dragter (GERontological Test Suit), som giver brugeren mulighed for at opleve de begrænsninger, der ofte følger med aldring. Samtidig fik de lov til at afprøve de teknologier, der er implementeret i demonstrationsboligen.

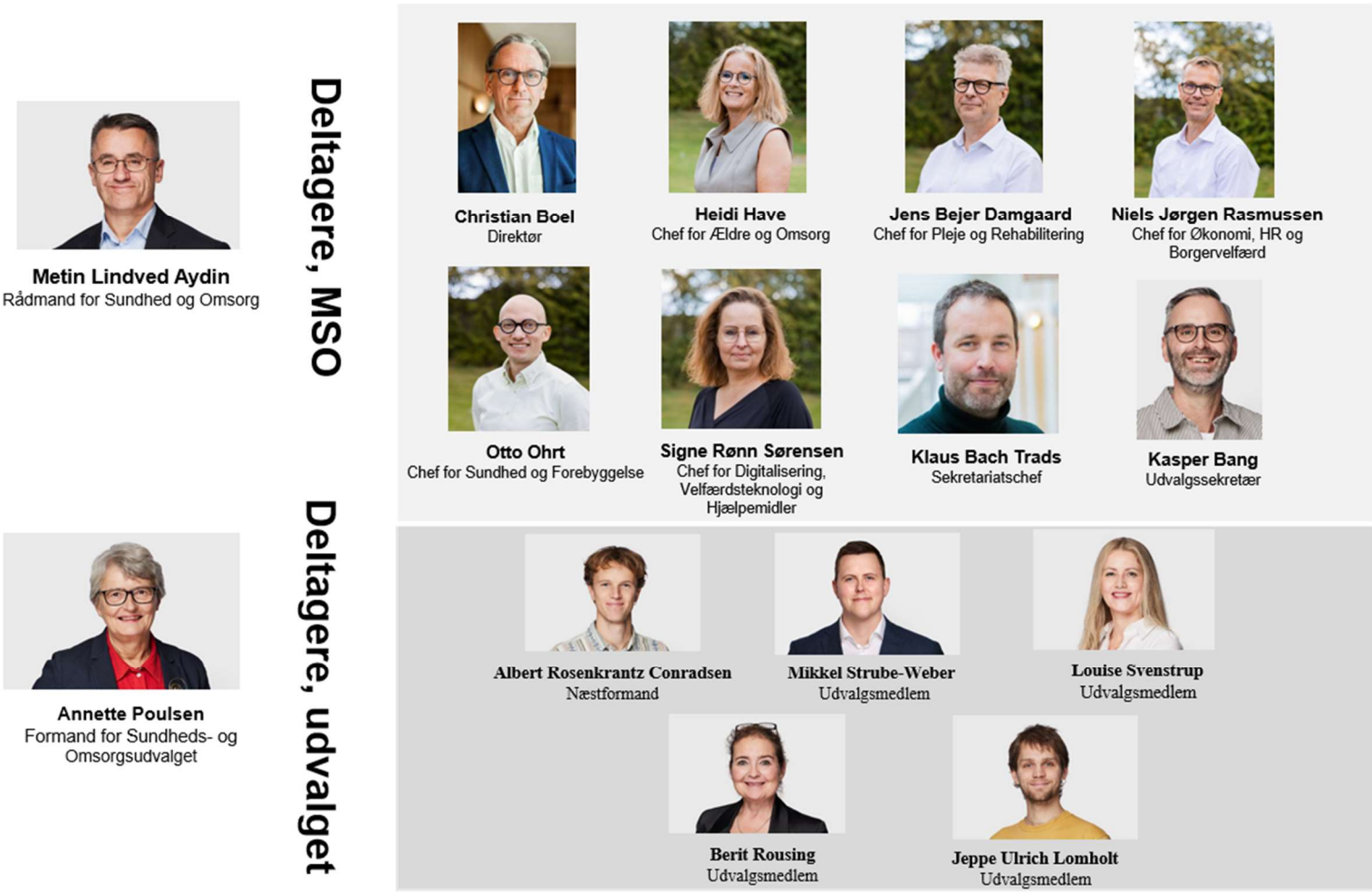

”Der er ikke nogen tvivl om, at vi skal prøve at blive bedre til at anvende noget af det her teknologi”

Mikkel Strube-Weber, Udvalgsmedlem

”Vi står overfor mange af de samme udfordringer. Hvordan får vi prøvet en helt masse ting af, til at få det ud og virke i virkeligheden”

Signe Rønn Sørensen, Forvaltningschef for Digitalisering, Velfærdsteknologi og Hjælpemidler

Udvalgsmedlem Thomas Kastrup Christensen (DF) blev forhindret i at deltage i studieturen.

Økonomi

Aktivitet	Pris
Transport til og fra Billund Lufthavn	6.976 kr.
Fly tur/retur	47.360 kr.
Overnatning	79.222 kr.
Forplejning	31.215 kr.
Transport i Holland	18.155 kr.
Program udarbejdet af ambassaden	43.050 kr.
Øvrige	27.791 kr.
Pris i alt	**253.769 kr.**
Pris pr. deltager	**15.861 kr.**

Program udarbejdet af ambassaden dækker over en fast timetakst for hjælp fra ambassaden til udarbejdelse af program, koordinering af besøg mv. Udgiften er betalt af Sundhed og Omsorg.